

'รบ.เศรษฐา' ชูการอ่าน สร้างอนาคต-รายได้?

วันที่ 12 กันยายน 2566 - 05:25 น.

'รบ.เศรษฐา' ชูการอ่าน สร้างอนาคต-รายได้?

แถลงนโยบายต่อที่ประชุมร่วมรัฐสภาแล้วเป็นวันแรก 11 กันยายน สำหรับก้าวแรกของรัฐบาลใหม่ที่มี เศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวเรือใหญ่

ที่มุ่งเน้นประเด็นเศรษฐกิจอันเป็นจุดแข็งของพรรคเพื่อไทย

ทว่า อีกหนึ่งด้านที่ไม่อาจหลงลืมได้ นั่นคือ การศึกษา ที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการ ขับเคลื่อนเม็ดเงินในกระเป๋า อันมี การอ่าน เป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ และมีหนังสือ เป็นหนึ่งใน เครื่องมือหลัก

โดยรัฐบาลภายใต้การนำของนายเศรษฐาได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความ ถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้

“การเรียนรู้ของคนจะสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวที่ยั่งยืน ช่วยหนุนเสริมนโยบายที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ และต่อยอดต่อไป”

คือมุมมองของ อนรรฆ พิทักษ์ธานิน กรรมการสมาคมผู้จัดพิมพ์ และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ที่ย้ำว่า การอ่านคือพื้นฐานการเรียนรู้ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นประเด็นที่รัฐบาลชุดใหม่ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะประเด็นการเรียนรู้ แม้นโยบายที่แถลงจะไม่ได้พูดถึง การอ่าน อย่างชัดเจน ส่วนตัวมองว่ามี 2 ส่วนที่สัมพันธ์กัน

ส่วนแรก รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างพื้นที่เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถตอบโจทย์ประชากรทุกช่วงวัยได้อย่างในอดีตมีองค์กรอย่าง ทีเค พาร์ค (TK Park อุทยานการเรียนรู้) และ OKMD หรือ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ที่ช่วยให้เกิดการสร้างการเรียนรู้

สิ่งที่ตามมา คือ เรื่องของพื้นที่ของห้องสมุดต่างๆ ซึ่งสามารถใช้นโยบายในการผลักดันให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าไปใช้พื้นที่ เกิดความสนใจที่จะเข้าไปค้นหา ขวนขวายหาความรู้ต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการอ่าน

นำมาสู่ส่วนที่ 2 คือ หนังสือ ซึ่งรัฐบาลสามารถเข้ามาช่วยผลักดันอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ได้

“มีหลายคนก็พูดถึงราคาหนังสือที่อาจมีราคาสูงเกินกว่าที่ประชาชนจะเข้าถึงได้ โดยมีสาเหตุหลักมาจากตลาดหนังสือในประเทศไทยที่ไม่โตใหญ่มากพอที่จะทำให้มีราคาย่อมเยา ในส่วนนี้รัฐบาลสามารถเข้ามาช่วยอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ รวมถึงสื่อการอ่าน และการสนับสนุนการแปลผลงานและการจัดพิมพ์หนังสือต่างๆ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นภาระหน้าที่ของหลายกระทรวง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงวัฒนธรรมก็ดี กระทรวงศึกษาธิการก็ดี หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดี ในการที่จะผลักดันเรื่องเหล่านี้ที่จะช่วยให้การอ่านและการเรียนรู้นั้นเชื่อมโยงและหมุนเวียนกันไป” อนรรฆกล่าว

ไม่ถามไม่ได้ ว่า พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนใหม่ในรัฐบาลเศรษฐา 1 ตรงสเปกหรือไม่ ?

อนรรฆ ตอบว่า เพิ่งมาใหม่ ต้องให้เวลา

“ก็คงต้องให้เวลาในการขับเคลื่อนด้วยนโยบายก่อน อยากรู้ว่าประเด็นในแง่ของการอ่านและการเรียนรู้ ซึ่งกระทรวงการศึกษาธิการ มักถูกมองว่าดูแลเรื่องการศึกษารูปแบบเดียว แต่ความจริงครอบคลุมถึงพื้นฐานของการผลักดันการเรียนรู้ ซึ่งมีการอ่านเป็นเรื่องสำคัญ เลยอยากรู้ว่าในเรื่องนี้ให้พิจารณาว่าจะมีการส่งเสริมการอ่านทั้งในระดับนักเรียนและประชากรทุกช่วงวัยอย่างไร

“กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าของห้องสมุดจำนวนมากในประเทศไทย จะช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์อย่างไรให้เกิดการเข้าถึงหนังสือที่หลากหลาย สามารถตอบโจทย์กลุ่มต่างๆ ในสังคม” กรรมการสมาคมผู้จัดพิมพ์กล่าว

เมื่อถามถึงประเด็น การเรียนรู้ตลอดชีวิต อนรรฆเผยว่า ต้องทำงานแบบข้ามกระทรวง พร้อมย้ำว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ใช่แค่การพัฒนาทักษะ แต่เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมของประเทศซึ่งมีการอ่าน เป็นปัจจัยสำคัญ

“การเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในหลายกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ก็เป็นส่วนหนึ่ง รวมถึงกระทรวง วัฒนธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้กระทรวงมหาดไทย รวมถึงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มันต้องคุยกันในหลายกระทรวง เพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่แค่ตอบ ทักษะส่วนตัวของกลุ่มประชากร ตั้งแต่เด็กถึงผู้สูงอายุ ไม่ใช่แค่ตอบความต้องการส่วนบุคคล แต่ตอบ ความต้องการของประเทศชาติ ที่ต้องการคนคุณภาพ สามารถสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจสังคมให้ กับประเทศได้ และเศรษฐกิจจะไปต่อไม่ได้เลย ถ้าทัศนคติประชาชนในสังคม ไม่ได้มีมายด์เซตที่ ต้องการแสวงหาการเติบโต การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การเรียนรู้ของคนจะสนับสนุนการเติบโตทาง เศรษฐกิจในระยะยาวที่ยั่งยืน ช่วยหนุนเสริมนโยบายที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ และต่อยอดต่อไป”

ความเห็นของ อนรรฆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องพอดีกับนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนา ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย เพื่อสร้างมูลค่าและสร้างรายได้ ผ่านการส่งเสริม 1 ครอบครัว 1 ทักษะ ให้เป็นซอฟต์แวร์รวมถึงการประกาศปฏิรูปการศึกษา สร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความ ถนัด ลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ ไว้ในเป้าหมายระยะกลางและระยะยาว พร้อมให้คำมั่นว่า จะเป็น 4 ปีที่แห่งการวางรากฐานและโครงสร้างพื้นฐานใหม่ โดยยึดหลักนิติธรรม

ส่วนประเด็น เหลื่อมล้ำ นั้น รัชชรัสมย์ ธรรมบุษดี อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ผู้ผลักดันลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มองว่า รัฐบาลควรมุ่งเน้นสร้าง พลเมืองตื่นรู้ (Active citizen) ไม่ควรมองแค่ว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องสิทธิ ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าหรือรายได้ หากแต่การตระหนักรู้จะนำไปสู่เกิดการก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจและสังคม แบบที่พิสูจน์แล้วในหลาย ประเทศว่าสังคมที่เสมอภาคเติบโตได้ดีกว่า สังคมที่เหลื่อมล้ำ

เมื่อถามว่า สำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในวัยเรียน รัฐบาลสามารถที่จะส่งเสริมให้มีความเป็น พลเมืองได้อย่างไร การอ่าน ช่วยได้มากน้อยเพียงใด ?

รัชชรัสมย์ ตอบชัดเจนทันทีว่า ทั้ง 2 อย่างต้องไปด้วยกัน ทั้งการที่รัฐบาลจะจัดแมทที่เรียล การลดหย่อน ภาษีหนังสือ ก็จะช่วยส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ราคาถูกลง

“แต่เรื่องใหญ่ที่สำคัญ ก็เหมือนกับเรื่องเด็ก คือถ้าเด็กท้องหิว หรือไม่มีเงินไปเรียน สุดท้ายแล้วระบบ การศึกษาก็จะพังลงไป เช่นเดียวกัน ถ้าเราอยากให้คนสามารถต่อยอดความรู้ต่างๆ ได้ เราต้องทำให้คน ว่าง ต้องหาทางลดชั่วโมงการทำงานของคน เพิ่มค่าจ้างต่อชั่วโมงของเขาให้สูงขึ้น โดยที่เรื่อง Upskill Reskill จะเกิดขึ้นได้เอง ถ้าคนว่าง มันคง ปลอดภัย คนก็จะสามารถวางแผนตัวเองไปอยู่ในเช็กเตอร์ที่ มันมีมูลค่าสูงมากขึ้นได้ แต่ถ้ายังคนต้องทำงาน ทำโอทีเพื่อใช้หนี้ในระบบแบบที่เป็นอยู่ ต้องทำงาน 40-50 ชั่วโมง/สัปดาห์ เพื่อใช้หนี้ หรือจ่ายบ้จจ่ายพื้นฐาน ก็พัฒนาสเกลไม่ได้อยู่ดี” รัชชรัสมย์ อธิบาย ก่อนทิ้งท้ายว่า เรื่องเหล่านี้ต้องเชื่อมโยงกัน

การพัฒนาคุณภาพคน 1 คน เกี่ยวพันกับเรื่องการสร้างความปลอดภัยทางสังคมด้วย

เกาะติดทุกสถานการณ์จาก Line@matichon ได้ที่นี่

จาก'ยาต้ม'ถึง'สารสกัดมูลค่าสูง'

Now and Beyond

● กิรวัฒน์ นาพิกุล

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC)

สมุนไพรไทยที่ติดลมบนสร้างมูลค่าในตลาดลูกค้าวัยรุ่นปัจจุบันคือ **ยาต้มสมุนไพรบรรจุกระปุก**

ที่ได้รับความนิยมจากการมีผู้ใช้อย่างดารา นักร้องเกาหลีชื่อดัง

รายงานด้านวิจัยตลาดของ Nielsen Thailand พบว่าตลาดยาต้มมีมูลค่าสูงถึง 4,500 ล้านบาทต่อปี ยิ่งมีกระแสการบริโภคในลักษณะที่ง่ายทำให้ตลาดโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ด้วยความที่ภูมิภาคอาเซียนตั้งอยู่ในเขตชีวนิเวศ (biomes) มีความหลากหลายของพรรณพฤกษชาติสูง โดยเฉพาะกลุ่มพืชสมุนไพรที่มีชื่อเสียงและมีมูลค่าสูงที่พบในประเทศไทย ซึ่งมีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่มีความได้เปรียบ เพราะมีทั้งส่วนภาคพื้นทวีปและส่วนของคาบสมุทรที่ได้รับผลกระทบจากลมพายุรุนแรงน้อย พรรณพืชจึงมีช่วงเวลาในการตั้งตัวและปรับตัวเพื่อการเจริญเติบโตได้ดี

การใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรจำเป็นต้องใช้อย่างยั่งยืนที่ผู้วิจัยและพัฒนาต้องเข้าใจหลักการพื้นฐาน “ถูกต้น ถูกส่วน ถูกขนาด ถูกวิธี ถูกโรค” เพื่อจะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างมั่นใจและเกิดความมั่นคงของผลิตภัณฑ์ในระยะยาว

คำว่า “ถูกต้น ถูกส่วน” มุ่งเน้นถึงความเข้าใจชนิดของพืชสมุนไพร หรือในทางวิทยาศาสตร์ก็คือ “งานอนุกรมวิธานพืช” เพื่อให้แน่ใจได้ว่ามีการนำชนิดพืชสมุนไพร

มาใช้ได้ถูกต้องตรงตามข้อบ่งใช้ที่เรานำมาอ้างอิง เพราะพืชสมุนไพรแต่ละชนิดแต่ละส่วนมีสารออกฤทธิ์ที่แตกต่างกัน จึงจะต้องพิสูจน์เอกลักษณ์ของพืชทุกครั้งก่อนใช้

ส่วนอีก 3 คำ คือ “ถูกขนาด ถูกวิธี ถูกโรค” จะมุ่งไปที่การศึกษาวิจัยกระบวนการและการศึกษาเชิงปริมาณเพื่อให้ทราบขนาดและปริมาณความเข้มข้นของสารสกัด หรือชนิดสารออกฤทธิ์ในหน่วยการตรวจวัดที่เป็นมาตรฐาน เพื่อกำหนดใช้ในการบรรเทาหรือรักษาอาการของโรคต่างๆ ทั้งในระดับห้องปฏิบัติการไปจนถึงระดับคลินิกและการใช้จริงในคนหรือสัตว์ เพื่อให้ได้รับการรับรองความปลอดภัย ตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

ประเทศไทยผลิตและส่งออกพืชสมุนไพร ทั้งในรูปแบบชิ้นส่วนวัตถุดิบและสารสกัดที่มีสารสำคัญมูลค่าสูงเป็นส่วนผสม ซึ่งผู้พัฒนาหรือผลิตภัณฑ์จะคัดเลือกนำไปใช้ตามความต้องการในกระบวนการผลิตวัตถุดิบและสารสกัดเหล่านี้จะมีการจัดการคุณภาพและปริมาณสารออกฤทธิ์อีกครั้ง ตามกระบวนการเฉพาะของแต่ละบริษัทให้ได้รูปแบบตรงตามจุดมุ่งหมายการใช้ของผลิตภัณฑ์หรือยานั้นๆ

แม้ปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีสังเคราะห์สารเคมีเลียนแบบสารออกฤทธิ์ แต่หลายชนิดก็ต้องลงทุนสูงในการสังเคราะห์ อีกทั้งตลาดผู้บริโภคให้การตอบรับเรื่องของสารสกัด

หรือสารออกฤทธิ์ที่ได้จากธรรมชาติมากกว่าด้วยสาเหตุความรู้อีกว่าปลอดภัย

ดังนั้นความเป็นไปได้อีกทางเลือกหนึ่งที่เป็นที่นิยมก็คือ “กระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพพืช” โดยนำชิ้นส่วนเนื้อเยื่อของชนิดพืชที่ให้สารสำคัญมาผ่านกรรมวิธีเพาะเลี้ยงและกระตุ้นให้เกิดการสร้างสารมูลค่าสูงก่อนสกัดแยกออกมาใช้ประโยชน์

ชิ้นส่วนของพืชอาจจะเป็นราก ลำต้น หรือใบก็ได้ มาชักนำให้เกิดเป็นกลุ่มของเซลล์ (แคลลัส) แล้วเพิ่มจำนวนเซลล์ภายในระยะเวลาอันสั้น จะได้เซลล์ปริมาณมาก (แคลลัสที่มีขนาดใหญ่) จากนั้นจะกระตุ้นให้เซลล์สร้างสารสำคัญที่เราสนใจ เมื่อเซลล์เหล่านั้นผลิตสารสำคัญได้ในปริมาณมากแล้ว จึงนำก้อนแคลลัสมาสกัดสารสำคัญต่อไป

วิธีนี้สามารถเพิ่มจำนวนเซลล์มากๆ ได้ในเวลาสั้น และการที่เซลล์ถูกชักนำด้วยสภาวะที่เหมาะสมพร้อมกัน ทำให้ทุกเซลล์พร้อมใจกันผลิตสาร จึงทำให้ได้สารที่ต้องการในปริมาณมากและมีความบริสุทธิ์สูง เช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อต้นแพงพวยฝรั่งทำให้ได้ Vincristine สารตั้งต้นการพัฒนายาต้านมะเร็ง Vincristine sulfate ซึ่งมูลค่าสูงถึง 131 ล้านบาทต่อกิโลกรัมเลยทีเดียว

การใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพพืชกับสมุนไพรไทย จึงนับว่าเป็นโอกาสที่จะสร้างมูลค่าได้อีกมากมาย ประเทศไทยย่อมไม่อาจตกขบวนในเรื่องนี้เพื่อตอกย้ำว่าสมุนไพรไทยยืนหนึ่งในโลกให้ใครๆ ได้ประจักษ์ ไม่เฉพาะแค่ยาต้มยาหม่องเท่านั้น

ระบบคุ้มครอง ความยากจนผู้สูงอายุ แบบไม่ถอยหลัง

กรุงเทพธุรกิจ
หน้าต่างความคิด

● กิปร จิรจิตกุลชัย

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประเทศไทยกำลังเผชิญตัวเร่งปฏิกิริยาไปสู่วิกฤติเศรษฐกิจสังคมผู้สูงอายุแห่งยุค Super-aged Society โดยความท้าทายจากภัยคุกคามแห่งยุคสมัย เช่น หุ่นยนต์ และปัญญาประดิษฐ์ (AI & Robots) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งคนจนจะได้รับผลกระทบรุนแรงมาก เพราะขาดความสามารถในการปรับตัวและไม่มีความคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) ที่เพียงพอ

การระบอบอย่างแม่นยำว่าคนจนคือใครบ้าง เป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะเราไม่มีระบบข้อมูลที่สมบูรณ์ และการดำเนินนโยบายแบบมุ่งเป้าจะทำให้ “คนจนตกหล่น” นั่นคือวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองความยากจน

ไม่มีประสิทธิภาพ

ยิ่งไปกว่านั้น ข้อมูลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าตรงกลาง หรือ “มध्यฐาน” ของสังคมไทยมีมาตรฐานการดำรงชีพค่าใช้จ่ายบริโภคครัวเรือนเฉลี่ยต่อคน เพียงแค่ 6,000 บาท/เดือน หรือ 200 บาท/วัน จึงน่าจะสะท้อนความยากลำบากของคนจำนวนมาก

ตอนนี้เราได้เห็นกระแสปัญหาในประเทศรายก่อนแก่ เช่น เกาหลีมีสตรีวัยชราไร้ขายบริการทางเพศ ฮองกงมีชายสูงอายุจบชีวิตตนเองเพราะคิดว่าขาดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ญี่ปุ่นมีผู้สูงอายุทำผิดกฎหมายต้องโทษเรือนจำเพื่อจะได้มีอาหารและที่พัก

แม้ประเทศไทยได้พัฒนาอย่างถูก

ทิศทางแล้วสำหรับระบบคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุ เพราะเรามีระบบบำนาญคุ้มครองข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้อย่างมั่นคง อย่างไรก็ตาม หากเราจะไม่ทำอะไรเลย งบประมาณสำหรับผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วภายในสองทศวรรษข้างหน้า โดยส่วนมากมาจากงบบำนาญข้าราชการ ซึ่งจะเพิ่มสูงขึ้นไปพร้อมกับงบสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการ

ดังนั้น ในเมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องมีรายได้สำหรับงบประมาณที่เพิ่มขึ้น ก็ควรพิจารณาพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสแก้ไขปัญหาโครงสร้างของประเทศ โดยปฏิรูประบบเศรษฐกิจให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น และสร้างระบบสวัสดิการเพื่อให้คุณภาพชีวิตของทุกคนดีขึ้น

แต่แน่นอนว่าเรื่องนี้จำเป็นต้องอาศัยแรงขับเคลื่อนโดยตรงจากภาคการเมืองหรือผู้ที่จะมีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ซึ่งหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุกำลังเป็นข้อเรียกร้องจากทั้งภาคประชาชน ภาควิชาการ รวมทั้งเป็นมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติล่าสุดที่สะท้อนความต้องการของสังคม

ยิ่งไปกว่านั้น รายงานเรื่อง “แนวทางการเสนอกฎหมายบำนาญพื้นฐานแห่งชาติ” โดยคณะกรรมการสิทธิการสวัสดิการสังคมสภาผู้แทนราษฎร (2564) ก็ได้ผ่านความเห็นชอบเป็นนันทมติจากในสภาเมื่อปีที่ผ่านมา

ดังนั้น การกำหนดนโยบายระบบความคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุสำหรับรัฐบาลใหม่ คือจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า จะทำให้ประเทศเดินถอยหลังเรื่องความคุ้มครองความยากจน

ผู้สูงอายุ โดยมุ่งไปที่การตัดสวัสดิการผู้สูงอายุ หรือจะเลือกเดินไปข้างหน้าโดยวางรากฐานที่มั่นคงให้กับอนาคตตามข้อเสนอมากมาย แต่ขาดการลงมือกระทำจริงจัง

โครงการวิจัย “การวิเคราะห์ช่องว่างทางการคลัง แหล่งรายได้ และความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์การเมืองของการจัดตั้งระบบบำนาญแห่งชาติ โดยคำนึงถึงผลกระทบของ COVID-19 ที่มีต่อผู้สูงอายุ” โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีข้อเสนอดังนี้

1. กำหนดให้ระบบบำนาญแห่งชาติเป็นวาระแห่งชาติที่มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน

2. แก้ไขกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เป็นข้อจำกัด เพื่อให้มีการกำหนดสวัสดิการถ้วนหน้าด้านบำนาญ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนมีสิทธิได้รับ และสามารถคุ้มครองความยากจนจากเส้นความยากจนในแต่ละปี ตัวอย่างเช่น แก้ไข พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เป็น “พ.ร.บ. ผู้สูงอายุและบำนาญพื้นฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2546” พร้อมทั้งแก้ไขให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นบำนาญพื้นฐานแห่งชาติ และสามารถมีแหล่งรายได้เพิ่มสำหรับกองทุนผู้สูงอายุ ตามข้อเสนอของ กมธ.สวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร (2564) เป็นต้น

3. สร้างระบบฐานข้อมูล โดยกำหนดให้ผู้ที่ต้องการเบี้ยผู้สูงอายุส่วนเพิ่มเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ในวัยทำงาน

4. ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุให้เป็นรูปธรรมทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ทำงานนานขึ้น ขอรับบำนาญช้าลง และส่งเสริมการออม

5. ทบทวนนิยาม “การเริ่มนับอายุของผู้สูงอายุ” ให้เพิ่มมากกว่า 60 ปี และขยายเวลาในการ “เกษียณอายุ” จากการทำงาน (ทั้งภาครัฐและเอกชน) โดยอาจจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายบางฉบับ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอโดยนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของประเทศและองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ สำหรับแหล่งงบประมาณเพื่อทำสวัสดิการ สามารถประมวลสรุปได้ ดังนี้

1. ปฏิรูประบบภาษี เพิ่มการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า เช่น ภาษีทรัพย์สิน ภาษีที่ดิน รวมถึงลดนโยบายที่เอื้อให้กับคนรวย (Pro-rich)

2. ปฏิรูประบบงบประมาณ ตัดงบประมาณที่ไม่จำเป็นแล้วมาเติมสวัสดิการสำหรับเด็กเล็ก คนพิการ และผู้สูงอายุ

3. พัฒนาระบบการออมที่บังคับหรือจูงใจให้ “ทุกคน” ในวัยทำงานต้องรับผิดชอบออมเงิน

งานวิจัยที่ได้ทุนสนับสนุนจาก วช. ข้างต้น ยังได้แสดงให้เห็นว่าเรื่องการออมเงินสามารถสมทบเพิ่มจากระดับความคุ้มครองขั้นพื้นฐาน เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขั้นต่ำ 2,000 บาท/เดือน แล้วออมเพิ่มขึ้นไปที่มัธยฐานสังคม คือ 6,000 บาท/เดือน โดยรัฐบาลร่วมออมสมทบ จะใช้งบประมาณทั้งหมดไม่สูงกว่าระบบบำนาญภาครัฐใน

ระยะยาว

แนวทางต่างๆ ข้างต้น สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566-2580) เช่น ปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีให้รัฐมีรายได้ที่พอเพียงเพื่อใช้ในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้ที่เป็นฐานภาษีหรืออยู่ในวัยทำงานมากจนเกินไป หรือรายงาน “แนวทางการเสนอกฎหมายบำนาญพื้นฐานแห่งชาติ” โดย กมธ.สวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร (2564)

ระบุเป้าหมายระดับการคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุที่เส้นความยากจน กำหนดแหล่งรายได้สำหรับงบประมาณ ตลอดจนข้อเสนอแนวทางการแก้ไขกฎหมาย กล่าวโดยสรุปคือ มีข้อเสนอมากมายอยู่แล้วสามารถทำได้เลย ต้องระวังอย่าให้เป็นการศึกษาไปเรื่อยๆ เพื่อจะได้ไม่ต้องทำอะไรให้เป็นรูปธรรม

ผู้เขียนจึงขอเป็นอีกกำลังใจให้รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง สามารถทำได้สำเร็จ ทั้งนโยบายที่พรรคการเมืองได้หาเสียงไว้ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางรากฐานที่เข้มแข็งให้กับระบบความคุ้มครองความยากจนผู้สูงอายุเหมือนการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่มาจากหลักการ “เฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข” และ “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

มติชน
กรอบเช้า

Matchon (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 13 กันยายน 2566

ปีที่: 46

ฉบับที่: 16621

หน้า: 1 (ล่างขวา), 5

Col.Inch: 82.85

Ad Value: 128,417.50

PRValue (x3): 385,252.50

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'รบ.เศรษฐา' ชูการอ่าน สร้างอนาคต-รายได้?

แดลงนโยบายต่อที่ประชุมร่วมรัฐสภาแล้ว เป็นวันแรก 11 กันยายน สำหรับก้าวแรกของรัฐบาลใหม่ที่มี **เศรษฐา ทวีสิน** นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นหัวเรือใหญ่

ที่มุ่งเน้นประเด็นเศรษฐกิจอันเป็นจุดแข็งของพรรคเพื่อไทย

ทว่า อีกหนึ่งด้านที่ไม่อาจหลงลืมได้ นั่นคือ การศึกษา ที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนเม็ดเงินในกระเป๋า อันมี การอ่าน เป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ และมีหนังสือ เป็นหนึ่งในเครื่องมือหลัก

โดยรัฐบาลภายใต้การนำของนายเศรษฐา ได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้

“การเรียนรู้ของคนจะสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวที่ยั่งยืน ช่วยหนุนเสริมนโยบายที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ และต่อยอดต่อไป”

คือมุมมองของ **อนรรฆ พิทักษ์ธานิน** กรรมการสมาคมผู้จัดพิมพ์ และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ที่ย้ำว่า การอ่านคือพื้นฐานการเรียนรู้ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นประเด็นที่รัฐบาลชุดใหม่ให้ความสำคัญ โดยเฉพาะประเด็นการเรียนรู้ แม้นโยบายที่แถลงจะไม่ได้พูดถึง การอ่าน อย่างชัดเจน ส่วนตัวมอง

‘รบ.เศรษฐา’ ชูการอ่าน สร้างอนาคต-รายได้?

ว่ามี 2 ส่วนที่สัมพันธ์กัน

ส่วนแรก รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างพื้นที่เรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถตอบโจทย์ประชากรทุกช่วงวัยได้ อย่างในอดีตมีองค์กรอย่าง ทีเค พาร์ค (TK Park อุทยานการเรียนรู้) และ OKMD หรือ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ที่ช่วยให้เกิดการสร้างการเรียนรู้

สิ่งที่ตามมา คือ เรื่องของพื้นที่ของห้องสมุดต่างๆ ซึ่งสามารถใช้นโยบายในการผลักดันให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าไปใช้พื้นที่ เกิดความสนใจที่จะเข้าไปค้นหา ขวนขวายหาความรู้ต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการอ่าน

นำมาสู่ส่วนที่ 2 คือ หนังสือ ซึ่งรัฐบาลสามารถเข้ามาช่วยผลักดันอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ได้

“มีหลายคนก็พูดถึงราคาหนังสือที่อาจมีราคาสูงเกินกว่าที่ประชาชนจะเข้าถึงได้ โดยมีสาเหตุหลักมาจากตลาดหนังสือในประเทศไทยที่ไม่ได้ใหญ่มากพอที่จะทำให้มีราคาย่อมเยา ในส่วนนี้รัฐบาลสามารถเข้ามาช่วยอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ รวมถึงสื่อการอ่าน และการสนับสนุนการแปลผลงานและการจัดพิมพ์หนังสือต่างๆ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นภาระหน้าที่ของหลายกระทรวง ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงวัฒนธรรมก็ดี กระทรวงศึกษาธิการก็ดี หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดี ในการที่จะผลักดันเรื่องเหล่านี้ที่จะช่วยให้การอ่านและการเรียนรู้นั้นเชื่อมโยงและหมุนเวียนกันไป” อนุธรรมกล่าว

ไม่ถามไม่ได้ว่า **พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนใหม่ในรัฐบาลเศรษฐา 1 ตรงสเปกหรือไม่ ?

อนุธรรม ตอบว่า เพิ่งมาใหม่ ต้องให้เวลา

“ก็คงต้องให้เวลาในการขับเคลื่อนตัวนโยบายก่อน อยากฝากประเด็นในแง่ของการอ่านและการเรียนรู้ ซึ่งกระทรวงการศึกษาธิการ มักถูกมองว่าดูแลเรื่องการศึกษาอย่างเดียว แต่ความจริงครอบคลุมถึงพื้นฐานของการผลักดันการเรียนรู้อ่าน ซึ่งมีการอ่านเป็นเรื่องสำคัญ เลยอยากฝากใน

เรื่องนี้ให้พิจารณาว่าจะมีการส่งเสริมการอ่านทั้งในระดับนักเรียนและประชากรทุกช่วงวัยอย่างไร “กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าของห้องสมุดจำนวนมากในประเทศไทย จะช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์อย่างไรให้เกิดการเข้าถึง

หนังสือที่หลากหลาย สามารถตอบโจทย์กลุ่มต่างๆ ในสังคม” กรรมการสมาคมผู้จัดพิมพ์กล่าว

เมื่อถามถึงประเด็น การเรียนรู้ตลอดชีวิต อนุธรรมเผยว่า ต้องทำงานแบบข้ามกระทรวง พร้อมย้ำว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ใช่แค่การพัฒนาทักษะ แต่เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมของประเทศซึ่งมี การอ่าน เป็นปัจจัยสำคัญ

“การเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในหลายกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ก็เป็นส่วนหนึ่ง รวมถึงกระทรวงวัฒนธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้กระทรวงมหาดไทย รวมถึงกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มันต้องคุยกันในหลายกระทรวง เพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่แค่ตอบทักษะส่วนตัวของกลุ่มประชากร ตั้งแต่เด็กถึงผู้สูงอายุ ไม่ใช่แค่ตอบความต้องการส่วนบุคคล แต่ตอบความต้องการของประเทศชาติ ที่ต้องการคุณภาพ สามารถสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจสังคมให้กับประเทศได้ และเศรษฐกิจจะไปต่อไม่ได้เลย ถ้าทัศนคติประชาชนในสังคม ไม่ได้มีมายด์เซตที่ต้องการแสวงหาการเติบโต การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การเรียนรู้ของคนจะสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวที่ยั่งยืน ช่วยหนุนเสริมนโยบายที่รัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ และต่อยอดต่อไป”

ความเห็นของ อนุธรรม ดังที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องพอติดบอดี้กับนโยบายของรัฐบาล ในการพัฒนาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย เพื่อสร้างมูลค่าและสร้างรายได้ ผ่านการส่งเสริม 1 ครอบครัว 1 ทักษะ ให้เป็นซอฟต์แวร์รวมถึงการประกาศปฏิรูปการศึกษา สร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ ไว้

ในเป้าหมายระยะกลางและระยะยาว พร้อมให้คำมั่นว่า จะเป็น 4 ปีที่แห่งการวางรากฐานและโครงสร้างพื้นฐานใหม่ โดยยึดหลักนวัตกรรม

ส่วนประเด็น เหลื่อมล้ำ นั้น **ษ์ฐรัมย์ ธรรมบุษดี** อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้ผลักดันลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มองว่า รัฐบาลควรมุ่งเน้นสร้างพลเมืองตื่นรู้ (Active citizen) ไม่ควรมองแค่ว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องสิทธิ ไม่ก่อให้เกิดมูลค่าหรือรายได้ หากแต่การตระหนักรู้จะนำไปสู่เกิดการก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจและสังคม แบบที่พิสูจน์แล้วในหลายประเทศว่าสังคมที่เสมอภาคเติบโตได้ดีกว่า สังคมที่เหลื่อมล้ำ

เมื่อถามว่า สำหรับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในวัยเรียน รัฐบาลสามารถที่จะส่งเสริมให้มีความเป็นพลเมืองได้อย่างไร การอ่าน ช่วยได้มากน้อยเพียงใด ?

ษ์ฐรัมย์ ตอบชัดทันทีว่า ทั้ง 2 อย่างต้องไปด้วยกัน ทั้งการที่รัฐบาลจะจัดแมทที่เรียก **การลดหย่อนภาษีหนังสือ** ก็จะช่วยส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ราคาถูก

“แต่เรื่องใหญ่ที่สำคัญ ก็เหมือนกับเรื่องเด็ก คือถ้าเด็กท้องหิว หรือไม่มีเงินไปเรียน สุดท้ายแล้วระบบการศึกษา ก็จะพังลงไป เช่นเดียวกัน ถ้าเราอยากให้คนสามารถต่อยอดความรู้ต่างๆ ได้ เราต้องทำให้คนว่าง ต้องหาทางลดชั่วโมงการทำงานของคน เพิ่มค่าจ้างต่อชั่วโมงของเขาให้สูงขึ้น โดยที่เรื่อง Upskill Reskill จะเกิดขึ้นได้เอง ถ้าคนว่าง มันคงปลอดภัย คนก็จะสามารถวางแผนตัวเองไปอยู่ในเซ็กเตอร์ที่มันมีมูลค่าสูงมากขึ้นได้ แต่ถ้ายังคนต้องทำงาน ทำโอทีเพื่อใช้นั้นอกระบบแบบที่เป็นอยู่ ต้องทำงาน 40-50 ชั่วโมง/สัปดาห์เพื่อใช้หนี้ หรือจ่ายปัจจัยพื้นฐาน ก็พัฒนาสกิลไม่ได้อยู่ดี” ษ์ฐรัมย์ อธิบาย ก่อนทิ้งท้ายว่า เรื่องเหล่านี้ต้องเชื่อมโยงกัน

การพัฒนาคุณภาพคน 1 คน เกี่ยวพันกับเรื่องการสร้างความปลอดภัยทางสังคมด้วย

เดลินิวส์ หน้าชน 'ส่งเสริมการอ่าน'

รัฐบาลเศรษฐกิจ 1 แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ถูกวิจารณ์หนักว่า “ไม่ตรงปก”

ไม่เหมือนตอนหาเสียงรับปากเป็นมั่นเป็นเหมาะ กับประชาชนก่อนเลือกตั้ง 14 พ.ค.66

มีนโยบายประชานิยมมากมาย พรรคเพื่อไทยเคยประกาศไว้ ทั้งเวทีดีเบต หรือเวทีปราศรัยตอนหาเสียง

แต่ไม่เห็นมีในถ้อยแถลงและเอกสารรายละเอียด เหมือนที่เคยรับปาก

รัฐบาลเพื่อไทยคงต้องเร่งมือสร้างผลงาน เพื่อให้ประชาชนได้เห็นฝีมือ เหมือนในอดีตเคยโชว์ให้เห็นมาแล้วในรัฐบาลไทยรักไทย

ส่วนใหญ่ในนโยบายรัฐบาลเศรษฐกิจ 1 ยังคงเน้นภาพรวมคล้ายพรรคไทยรักไทยในอดีต

เน้นเร่งแก้เรื่องปากท้อง เป็นปัญหาเร่งด่วนของประเทศ กำลังรุมเร้าประชาชนหลายด้าน

แต่ยังมีนโยบายน่าสนใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพคน เพื่อพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

นโยบายที่น่าจับตาอย่างยิ่งคือ นโยบายด้านการศึกษา

รัฐบาลเศรษฐกิจ 1 ระบุในนโยบายไว้ว่า

“จะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษา และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้”

แม้ว่าจะไม่ใช่ในนโยบายเร่งด่วน แต่ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญน่าจับตา เพราะเป็นการวางรากฐานประเทศอย่างยั่งยืน

เป็นที่ทราบกันดีว่า การอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นรากฐานของการพัฒนาคนได้อย่างชัดเจน

และเห็นผลชัดเจนยิ่ง

โดยเฉพาะหากปลูกฝังตั้งแต่เด็ก และสนับสนุนให้การอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ไปสู่ประชาชนทั่วประเทศอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ยังมีข้อมูลสถิติบ่งชี้ว่าเด็กไทยอ่านหนังสือน้อยก็จำเป็นต้องยิ่งเร่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มากขึ้น

เพราะนั่นหมายถึงอนาคตของชาติจะไปทิศทางไหน

ศ.ดร.อดิศร จันทรสฤษ คณบดีคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) มีข้อเสนอแนะถึงรัฐบาลควรมีแนวทางส่งเสริมการอ่านว่า

“ปัจจุบันการอ่าน อาจเป็นวิถีชีวิตคนไทยไม่ค่อยคุ้นเคย เคยมีสถิติว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อย แต่ความจริงแล้วถ้าเราสร้างให้เด็กและเยาวชนเกิดความอยากเรียนรู้ ส่วนตัวยังเชื่อมั่นว่าคนส่วนใหญ่อยากเข้าถึงความรู้ ไม่ว่าจะผ่านการอ่าน การดู หรือการฟัง

ดังนั้น การอ่านมีความสำคัญ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนรุ่นใหม่เข้าใจว่าเนื้อหาความรู้ทั้งสาระและความบันเทิง มีความจำเป็นอย่างไรบ้าง ทำให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

แต่ทุกวันนี้ไม่ค่อยรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเท่าไร เพราะให้เวลากับการอ่านวิเคราะห์ข้อมูลน้อย ไม่เห็นคุณค่าการอ่าน เพราะมีข้อมูลตัดตอนสื่อสารรวดเร็ว แต่ความรวดเร็วการใช้ข้อมูลเหล่านี้ มีทั้งข้อดีและเสีย ทักษะการอ่าน จะช่วยเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ได้มาก ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่สังคมไทยยังขาด”

ดังนั้น นโยบายส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่ารัฐบาลเศรษฐกิจ 1 ที่มีเสียงสนับสนุนจากบรรดากฎกระทรวงมากมาย

จะเอาจริงเอาจังกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้แค่ไหน

และมีมุกอะไรใหม่ๆ เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สุรพล สุประดิษฐ์ ณ ออยุธยา